

A Pangea Kulturális és Környezetvédelmi Egyesület 2023. évi közhasznúsági jelentése

A Pangea Egyesület céljai:

- Tevékenyen segíteni a természettudományos ismeretterjesztés általunk leghasznosabbnak vélt formáinak (táborok, terepgyakorlatok, tanösvények, kiállítások) létrejöttét és működését.
- Környezet- és természetvédelmi szemléletformálás, földtani ismeretek terjesztése, különösen az ifjúság körében, mind iskolai, mind iskolán kívüli oktatási formák keretében.
- Támogatni és elősegíteni a Bakony természeti és néprajzi értékeinek kutatását, feltárását és megőrzését.
- Aktív természetvédelmi beavatkozásokat végezni a Bakony és a Balaton-felvidék területén.
- Elősegíteni a gazdálkodás, hulladék- és szennyvízkezelés környezetbarát módszereinek elterjedését, különösen az érzékeny, karsztos területen lévő települések körében.

Céljaink elérése érdekében 2023-ban megvalósult programjaink:

Környezeti nevelés területén

A környezeti nevelési programjaink célja az ifjúság **környezet- és természettudatos látásmódjának** kialakítása, továbbá, hogy az iskolai biológia- és földrajzoktatást támogassa a tanultak terepi megismerésével. Környezeti nevelési programunk jellemzője, hogy élményközpontú, a gyerekek életkoruknak megfelelő módon kapnak ízelítőt a természetből, példaként hozható fel a Süni-táborok keretmese rendszere. 8-14 év közötti gyerekeknek tartjuk a terepi környezeti nevelési programjaink zömét.

Az egyesület környezeti nevelői, hivatásosak és önkéntesek 2023. év folyamán összesen kb. **1000 terepórán** tartottak természeti környezetben terepi **környezeti nevelési programokat** általános- és középiskolás diákoknak.

Táborok, rendezvények, események

Egyesületünk által 1991 óta működtetett pénzesgyőri Breuer László Természet- és Környezetvédelmi Oktatóközpont legtöbb szakmai programunk helyszíne. Itt zajlanak az idősebb korosztályt is érintő rendezvények, terepgyakorlatok, tanfolyamok, partner civil szervezetek programjai. Oktatóközpontunk bemutatóhelyként is működik, a bemutatott eszközöket a látogatók ténylegesen használják (szelektív hulladékgyűjtő, komposzt WC stb.). A hozzá kapcsolódó vegyszermentesen termelő gazdaság a fenntartható gazdálkodás módszereit igyekszik példázni. Az Oktatóközpont kihasználtságára jellemző, hogy az év folyamán csaknem minden hétvége foglalt, tavasztól ősziig pedig erdei iskolák, terepgyakorlatok és természetismereti táborok zajlanak az épületekben és környékén.

A SZIE terepgyakorlatos hallgatói minden évben ellátogatnak hozzánk, 2023-ban áprilisban.

Az Ösvény Oktatóközponttal együttműködve számos táborukat Pénzesgyőrben rendezik meg, idén 4 alkalommal.

Minden nyáron szervezünk **táborokat** elsősorban általános és középiskolás diákoknak. A táborok közül a legnagyobb múlttal a **Süni Tábor** rendelkezik, amelyet elődeink 1986-ban rendeztek meg először, később az Egyesület önkéntesei folytatták ezt a munkát. Jelenleg a tábor szervezők, lebonyolítók közel fele egykori táborozó. A Süni Táborból kinőtt korosztály számára szervezzük meg a **Südürgő Tábor**ot, ahol korábban szerzett tudásuk elmélyítésére nyílik lehetőség.

A nyári nomád táborokon kívül rendezünk hétvégi táborokat is évszakonként (**Fagyhaláltúra, Avartúrás, Bakonyi Tortúra és Télelő Tábor**), ahol újra találkozhatnak a süni táboros gyerekek. Ezek helyszíne többnyire Pénzesgyőr, az Egyesület Oktatóközpontja.

2023-ban 2 új tábor is megszerveztünk Pénzesgyőrben. Egy **Gombaismereti Tábor**ot felnőtteknek, és egy **Vadbiológia Tábor**ot fiataloknak.

Itt 2022-ben megvalósult egy harkályokkal foglalkozó tanösvényünk is, amit több mint 300 látogató tekintett meg 2023-ban. Összesen 6 tábla készült erről az erdei életközösségek és az ökoszisztéma kulcsfontosságú fajcsoportjáról, hiszen indikátorként jelzik a természet közeli élőhelyek jelenlétét.

A **Budakeszi Vadasparkban** 2023-ban 8 alkalommal végeztünk természettudományos ismeretterjesztést, főként jeles zöld napokon, rendezvényeken. Ezen kívül még egyéb rendezvényeken is részt vettünk a Fővárosi Állatkerttel, a Hermann Ottó Intézettel és a Jane Goodall Intézettel együttműködve.

A Famosi békamentéssel és a Jane Goodall Intézettel együttműködve, önkénteseink segítségével valósult meg a **Famosi Békamentő tábor** újra március 31-április 03. között.

2023-ban a következő nyári táborokat szerveztük meg:

Tábor	Helyszín	Résztevők köre	Időpont	Résztevők száma
Sündörgő tábor	Mátra, Gyöngyöspata	Középiskolások	július 10-19.	58
Süni-tábor	Mátra, Gyöngyöspata	Általános iskolások	július 22-31.	69

Egyéb 2023-as környezeti nevelési programok (rendezvények, rövidebb táborok):

Február 11.	Szerelmes állatok napja	Budakeszi Vadaspark
Február 17 - 19	Fagyhaláltúra	Pénzesgyőr
Március 11.	Beporzók napja	Budakeszi Vadaspark
Március 31-április 3.	Ásóbéka Tábor	Famos
Április 21-23.	Bakonyi Tortúra	Pénzesgyőr
Április 22.	Föld Fesztivál	Állatkert - Budapest
Május 6.	Madarak és Fák Napja	Budakeszi Vadaspark
Május 9.	Jane Goodall látogatása	Mátyáshegyi repülőtér
június 2-4.	Gombaismereti Tábor	Pénzesgyőr
Június 3.	Környezetvédelmi Világnap	Budakeszi Vadaspark
Augusztus 4-6.	Vadbiológia Tábor	Pénzesgyőr
Augusztus 25.	Állatkertek éjszakája	Budakeszi Vadaspark
Október 7.	Állatok Világnapja	Budakeszi Vadaspark
Október 7.	Állatszeretet ünnep	Állatkert
Október 27-29.	Avartúrás	Pénzesgyőr
November 3.	Mindent az állatokról	Budakeszi Vadaspark
November 3.	Kell félnünk a farkastól? előadás	Budapest
November 11.	Vakond Gála	Állatkert
November 18.	Kövér cinkék napja	Budakeszi Vadaspark
December 1-3.	Télelő Tábor	Pénzesgyőr

Kiemelkedő fontosságú még az összes tevékenységünk „csokorba” fogásáért felelős önkéntesség és közösségépítés. A táborok és egyéb események esetében már a szervezés alatt is fontos szerepet töltenek be önkénteseink, bevonjuk őket a tervezés és lebonyolítás minden fázisába, amire idén még nagyobb hangsúlyt fektettünk.

Az Önkénteseinknek tartott programok, továbbképzések, csapatépítések:

Január 13-15.	Hogyan tovább? Stratégiai elnökségi hétvége	Pénzesgyőr
Március 17-19.	Pénzesgyőri önkénteskedés és Közgyűlés	Pénzesgyőr
Március 25.	Játékismereti nap	Kóspallag
Június 23-25.	Táborcucc pakolás	Pénzesgyőr
Július 6-9.	Táborépítés	Gyöngyöspata
Szeptember 1-3.	Pénzesgyőri önkénteskedés	Pénzesgyőr
Szeptember 30.	Táborhely nézés	Nagyoroszi
Október 6-8.	Pénzesgyőri önkénteskedés	Pénzesgyőr

Október 27-28.	Oktatási találkozó, DINPI, MME	Budapest
December 21.	Karácsony	Budapest
December 30-január 1.	Szilveszter	Pénzesgyőr

Fenntartható életmód programok

Az oktatóközpontoz tartozó **őshonos tájfajtákból álló** gyümölcsös célja, hogy úgynevezett gyümölcs „**génbankként**” szolgáljon. Az itt található fajták nagy előnye, hogy az adott terület környezeti adottságaihoz ezek alkalmazkodtak a **legjobban**, és az ott élő kórokozók szemben ellenállóbbak, mint más, újonnan betelepített fajták. A növényvédelmet az ökológiai gazdálkodás módszereivel végezzük.

2013-ben létrehoztuk leendő **csemetekertünk** és faiskolánk alapjait, elvetettük az alanyként szolgáló alma, körte és birs magokat, melyekre 2015-ben oltottuk rá a nemes fajtákat. A célunk, hogy helyi és tájfajtákból, illetve 20. század eleji gyümölcsfajtákból megfelelő csemetemennyiséggel rendelkezünk, így az érdeklődő környékbeli lakosságot elláthassuk az egykor itt élt gyümölcsfajták csemetéivel, ezáltal növelve a gyümölcsösök fajtakészletét és e ritka fajták fennmaradási esélyeit.

A gyümölcsös telepítési programunk a hegyvidéki kaszálórétek fenntartását szolgáló **élőhely rekonstrukciós programnak** is része. A gyümölcsös területén is, a fák alatt extenzív kaszálórétet hozunk létre.

A gyümölcsöshöz és a kaszálórétekhez kapcsolódóan célunk a **természetközeli gazdálkodás módszereinek** bemutatása és terjesztése. Ilyenek például a komposztálás, a talajerő visszapótlás, és a növényvédelem ökológiai gazdálkodásban elfogadott módszerei, például a hasznos élő szervezetek támogatása.

Vegyszermentesen termelő gazdaságunk **szakmai gyakorlati helyszínként** is szolgál.

Egyesületünk pénzesgyőri programjai közül kiemelkednek az **önkéntes hétvégék**, ahol az oktatóközpont és a biogazdaság körüli munkákat végzik lelkes önkénteseink. Az oktatóközpontunkban létrejövő munkák önkéntes bázisunknak értékteremtő és közösség összekovácsoló hatását is szolgálják.

2023-ban a következő időpontokban voltak ilyen programok:

- Március 17-19. - kertbeindító önkéntes hétvége
- Június 23-25. - táborcucc pakolás önkéntes hétvége
- Szeptember 1-3. - kertészkedős önkéntes hétvége
- Október 6-8. - ácsolós önkéntes hétvége

2023-ban végzett munkák a gyümölcsösben és a vegyszermentesen termelő gazdaságban:

- gyümölcsfák éves gondozása (metszés, permetezés, pótlás, tányérozás), csemetekert kialakítása
- kerítés fejlesztés
- a bemutató gyógynövény- és konyhakert éves művelése (ültetés, vetés, mulcsozás, magfogás stb.)
- termények betakarítása, feldolgozása
- téli tüzelő fűrészelése, hasogatása

Földtani ismeretterjesztés:

A Göncöl Alapítvánnyal közösen létrehozott földtani gyűjtemény 1000 darabjából 2010-ben létrehoztunk egy önálló ásvány és ősmaradvány kiállítást a pénzesgyőri oktatóközpontunkban, melyet minden hozzánk látogató érdeklődő megtekinthet. Egyesületünk a Bakonyban és a Balaton-felvidéken végzett földtani természetvédelmi és ismeretterjesztési tevékenységének köszönhetően a **Bakony-Balaton Geopark civil partnerszervezete**.

Népi hagyományőrzés:

Egyesületünk fontosnak tartja a Bakony-vidék **néprajzának kutatását** és népi hagyományainak megőrzését. A hagyományőrzést szolgálja az oktatóközpont második épülete is, ami a bakonyi, balaton-felvidéki kőépítkezés jellegzetes stílusú épületeinek másolata. Ennek a háznak a nagyterme ad otthont egy állandó néprajzi kiállításnak is, ami a környékbeli tájhasználatokat, mesterségeket, tanyasi életet mutatja be.

Ezt a célt szolgálja például az egyesület oktatóközpontjában általunk épített **kenyérsütő kemence**, ahol az ide látogató csoportok saját maguk süthetik meg a kenyereket. Egyesületünk más oktatóközpontokban is épített hasonló kemencéket. Az oktatóközpont kemencéjében kenyeret sütünk, bemutatva a hozzánk látogatóknak az ehhez szükséges hagyományos eszközöket, és azt a ma már ritkán megélhető folyamatot, amely a kenyér elkészüléséhez vezet. 2013-ban befejeztük a takaréktűzhely – kenyérsütő kemence – katlantűzhely kiépítését, így közös fedél alatt tudjuk bemutatni (és használni) az egykori sütő-főző berendezéseket.

Gazdálkodás:

A közhasznúsági jelentés mellékletét képezi az Egyesület 2023. évi kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet éves beszámolója és közhasznúsági melléklete és a beszámolóhoz kapcsoló kiegészítő melléklet. A beszámolót és a kiegészítő mellékletet a közgyűlés megismerte és határozattal elfogadta.

Pénzesgyőr, 2024. március 01.

Bombay B. B. B.
.....
aláírás

az egyéb szervezet vezetője

Bombay Bálint

